

nem odboru še za podporo za voznike, da bi mogli spraviti dovolj kamenja in gramoza na ceste, česar smo pač najhujše potrebni!

Sv. Trojica v Slov. goricah. Poročil se je dne 6. februarja v farni cerkvi pri Sv. Trojici v Slov. goricah iz ugledne hiše posestniški sin Senekovič Franc iz Trstenika z gđ. Štefanjo Rojs iz Oseka, katerima želimo prav obilno srečo!

Sv. Andraž v Slov. gor. Iz pozemeljske doline se je povzdignila v višine, kjer pozemeljsko oko se ji solzilo več ne bo! Te vrstice so se uresničile v naši župniji. Ko so na prvi petek opoldne tako bridko zadoneli zvonovi in naznanili celi župniji žalostno vest, da je božja poslanka (smrt) zahtevala prvo žrtev v novem letu pridno mladenko Liziko Suhač, kmetsko hči iz Vitomarec. Komaj 19 pomladi je doživela in že je morala v prezgodnji hladni grob. Pokojna Lizika je bila vrlo pridna mladenka in lep zgled potrpežljivosti v bolezni. Svojo mučeniško bolezen (kostno jetiko), katera jo je mučila pet mesecev, je Bogu vdano prenašala. Še pred dobrim mesecem je bila na bolniški postelji sprejeta v Marijino družbo, da bi z Marijino pomočjo lažje prenašala svojo bolezen. In res! Marija ni zapustila svoje hčerke ob njeni smrtni uri, saj jo je ravno na prvi petek spremljala pred prestol božjega Srca Jezusovega, da ji da krono večnega življenja. Pogreb, ki se je vršil v nedeljo po večernicah, je bil prav lep. Belo oblečena dekleta z zastavo in križem so jo spremljala na njeni zadnji poti. Pri odprtem grobu se je z iskrenimi besedami poslovil od nje družbeni voditelj g. župnik. Zgledna mladenka, počivaj v miru! — Pretekli ponedeljek se je poročil organist Feliks Zavec iz Vitomarec s pridno mladenko, cerkveno pevko Genico Rojko. Iz srca želimo, da bi novoporočenca še dolgo let s svojim krasnim petjem poveljevala čast božjo. — Poročila se je tudi družbenica Lizika Repič, posestniška hči iz Andrejca. Za spremljevalca na življenjski poti je dobila Martina Kuri, posestniškega sina iz Čagone, župnija Sv. Anton v Slov. gor. Daj dobri Bog, da bi njihov zakon bil srečen! — Preteklo leto je bilo v naši župniji rojenih 45, umrlo je 36 faranov, porok smo imeli samo 3. Vzrok je seveda kriza. — Pogreša se od 30. 8. 1932 tukajšnji župljan Anton Zelenik iz Rjavec. Kdor kaj ve o njem, naj sporoči na občinski urad Sv. Andraž v Slov. gor.

Mala Nedelja. Kar smo pričakovali, to se je pretekli teden zgodilo: Slomšekovo prosvetno društvo ne sme več igrati v društveni dvorani. Utemeljitev odpovedi je zelo jalova in bi je logiki naravnost v obraz. Slomšekovo prosvetno društvo je s poslanico jugoslovanskih škofov v zvezi toliko, kolikor je bilo kulturno društvo s Piccardovim izletom v stratosfero. In vendar taka utemeljitev! Pa nič ne deli človek se rad izseli iz tuje hiše, kjer mu lastnik vsak hip lahko zviša stanarino, ter si uredi stanovanje po svoje in po svojem okusu. Slomškovemu prosvetnemu društvu ta odpoved ne bo prav nič škodovala, nasprotno, sedaj se naj društvo postavi na svoje noge ter začne misliti na svoj lasten dom. Na delo v Slomškovem duhu!

Sv. Jurij ob Ščavnici. Dan za dnevom se oglašajo naši zvonovi in nam naznanjajo, da se je zopet nekdo ločil od tega sveta. V nedeljo dne 12. t. m. smo pokopali kar tri mrlje hkrati. Med njimi tudi mlado Petrovo gospodinjico Ano Kreft iz Biserjan, ki je le par let živela v novi domačiji. Neusmiljena jetika jo je za vedno ločila od moža in triletnih hčerkice. Komaj pa so se pogrebi razšli, že

je slovesno zvenenje oznanjalo prav redko slovesnost. Sedem parov zlatoporočencev je ta dan stopilo pred oltar ter si tam ponovno obljubilo zvestobo do groba. To je bilo svatov, da je skoraj vsak tretji človek imel šopek. — Prejšnjo nedeljo pa so vprizorili igralci Bračnega društva igri »Zameten vlak« in »Rdeči nosovi«, ki sta nam nudili obilo zabave in smeja, da smo se lahko nasmejali za ves predpust. Tudi ženinov in nevest je mnogo na oklicih, čeravno je povsod gospodarska kriza.

Boj za milijone dolarjev se vrši med Satanom in Iškarijotom. Citaj! Zahtevaj ponudbo pri Cirilovi tiskarni v Mariboru.

Sv. Križ pri Rogški Slatini. V nedeljo dne 12. t. m. je bilo predavanje v šoli. Govoril je g. Novak, ekonom zdravilišča, o sadjarstvu in še dodal o splošnem kmetijstvu. Potrebna je zlasti danes kmetu vsestranska izobrazba in delovanje v združenem smislu. — Čeravno je kriza, se vendar ženijo pri nas. Tako je bila v nedeljo poročena in šla gospodinji k Majcenovim naša Micka Pažonova iz Rat. vasi, katera je bila svojčas predsednica orlovskega krožka, igralka na našem odru ter večletna cerkvena pevka. Tudi naša igralka Marija Škodlić na Rodnah je sklenila zakonsko zvezo in si pripeljala na svoj dom posestnika J. Turnška. Vinko Pepelnik iz Kostivnice si je prišel po družico Marijo Pažohnovo v Neganje. Šketov Simen na Čretah jo je pa ubral k bratom Hrvatim po nevesto Faniko Hrenčko, s katero je srečno prijadral preko Sotle na Štajersko. Vsem novoporočencem želimo obilo sreče in božjega blagoslova!

Sv. Rupert nad Laškimi. Sv. Rupert je zelo oddaljen od »velikega sveta«, globoko notri v »Urwald«, pa nas le najdejo brezposelni. Samo dne 11. februarja je obiskalo eno hišo — župnišče — 11 oseb. Kmet ne ve več, kaj bi dal siromaku, siromak ne more siromaku pomagati!

Sv. Rupert nad Laškimi. V letu 1932 smo se gibali, kakor sledi: otrok je bilo rojenih 64, moškega spola 28, ženskega 36; med njimi 6 nezakonskih. Umrlo je 54 oseb, moških 19, ženskih 35; med njimi otrok do 4. leta 20. Poročenih je bilo 24 parov, sprevidenih 59 oseb. Sv. obhajil se je razdelilo 11.800. Tudi brali smo precej: »Slovenski gospodar« je imel 89 naročnikov skupno, posameznih nad 15; Mohorjanov je bilo 154; Glasnikov je prihajalo 25, Bogoljubov 35, Nedelj 15, Sadjarja 15, tudi več izvodov Domoljuba, 10 misijonskih listov; liberalnih listov je bilo samo nekaj števil. Navzlic hudi denarni stiski so dobri farani še dokaj žrtvovali za dober katoliški tisk. — Dne 4. februarja je v Konjicah (Sv. Rupert) posestniku in rudarju Jožefu Kovče zgorela stanovanjska hiša z vso opremo in vsem živežem; pogorelec je bil le nekoliko zavarovan. — Dolgi letošnji pust je kriv, da se pri nas mnogi ženijo; doslej je bilo 16 parov oklicanih, poročenih pa samo 6: — Zima nam je doslej še precej prizanašala, zato pa nas toliko bolj stiska denarna kriza. Cena živin in vsem poljskim pridelkom še vedno pada, industrijskim izdelkom pa stalno narašča.

Gornji Grad. Požari so pri nas prav redki. Vendar nas je dne 3. februarja 1933 v zgodnjih jutranjih urah prebudil iz mirnega snarog naših vrljih gasilcev, oznanjujoč požar. Nismo se niti do dobra zavedeli, že je zažarelo nebo v polnem žaru. Gorelo je gospodarsko poslopje vulgo Fricka. Naši gasilci so

prihiteli z novo motorno brizgalno na kraj nesreče ter takoj pričeli z reševalnimi deli. Ravno to pot smo videli, kaj zmore dobro organizirano društvo. Vrlim gasilcem gre predvsem zahvala, da ni zavzel uničujoči element še večjega obsega. Tudi sosednje gasilno društvo iz Bočne je prihitelo prav kmalu na kraj nesreče, ni mu pa bilo treba stopiti v akcijo, ker so že naši gasilci omejili požar ter zavarovali sosednja poslopja. Že naslednji dan je bilo dognano, da je bil ogenj zlobno podtaknjen in je bil požigalec še ta dan izročen v roke pravice. Pričujoči primer nam je dovolj jasno pokazal, na kakih stopnjah razvoja je naše gasilstvo, ki skrbi in čuva z nesebičnostjo nad našim življenjem in imetjem. Naša dolžnost pa je, da tudi mi podpiramo ta dobrodelna društva po svojih močeh.

Koprivnica. Minulo je Novo leto, čas hiti svojo pot naprej. Pri nas pa se je v starem in novem letu nabralo nekaj novic. Okraden je bil M. in sicer v vrednosti 3400 Din, dve žepni uri in gotovina. Zapril so nekega fanta. Ker se pa je fant znal delati nedolžnega, se mu je žarek sreče tako zablistal, da ga je roka pravice po preteku enega meseca spustila na zlato svobodo. Toda ena izmed žensk je začela igrati detektiva in je izsledila hišo, kjer je ta fant z veseljem petjem in s pijačo obhajal svojo dobljeno svobodo. In ta ženski detektiv si je poklical na pomoč orožnike. Takoj pri aretaciji je fant priznal svoj čin. — Imeli smo dva pogreba, umrla sta Franc Kunej in Miha Božičnik, oba pridna in dobra farana. Naj počivata v miru! — Slišal sem, da so v Sromljah in Zdolah precej vina prodali. Zato vabimo interese, da se tudi pri nas v Koprivnici oglasijo, imamo dobro vinsko kapljico na prodaj.

Velenje. Krajevni odbor Rdečega križa je ustanovil nižji samaritanski tečaj, ki se prične dne 19. 2. 1933 ob 9. uri predpoldne v dvorani Rudarskega doma v Velenju. Predavali bodo gg. dr. France Podkoritnik, banovinski zdravnik, dr. Davorin Kolšek, bratovsko-skladnični zdravnik, ter inž. Slavko Trobej o nudenju prve pomoči v slučaju nezgode pri elektriki, inž. France Kenda o obrambi proti raznim plinom.

Novi banovinski proračun.

Banovinski proračun dravske banovine za l. 1933/34, ki je bil 15. februarja predložen banovinskemu svetu ter stopi v veljavo 1. aprila t. l., znaša 95.5 milijonov Din, dočim je lanski znašal 110.3 milijonov Din, je torej zmanjšan za 14.8 milijonov Din ali za 13.5%. Zadnja leta je znašal v izdatkih proračun banovine ter banovinskih podjetij in ustanov v milijonih Din.:

	banovina podjetja	
1930—1931	136.1	29.3
1931—1932	116.4	56.1
1932—1933	110.3	47.6
1933—1934	95.5	44.5

Iz tega sledi, da se je v zadnjem letu v splošnem proračunu banovine zmanjšal bolj proračun banovinskih podjetij. Posebno poglavje tvori državni prispevek naši banovini. Po računskem zaključku za 1931-32 je dobila naša banovina državne prispevke 9.5 milj. D., dočim je bila v proračunu vnešena svota 11.9 milj. Din. V proračunu za 1932-33 je finančno ministrstvo državni prispevek enostavno črtalo, češ, da je naša banovina bogata (z isto utemeljitvijo kot donavski, čeravno se v do-

gastvu Slovenci z Vojvodino niti oddaleč ne moremo primerjati). V proračunu 1932-33 so računali prvotno z državnim prispevkom v znesku 11.9 milj. Din. V novem predlogu je vnešen državni prispevek v znesku 7 mil. D, ker je drugače ravnotežje zelo težko doseči. Seveda pa dejansko s tem zneskom ne moremo računati.

Poleg tega pa novi predlog proračuna računa tudi s tem, da bo država plačala zastanke na prispevkih iz prejšnjih let. Gre za svoto 6.9 milj. Din. Kako bo s to svoto, še danes ne vemo.

V primeri s sedanjim proračunom je slika izdatkov novega proračuna po posameznih poglavjih naslednja (v milj. Din):

	1932/33	1933/34
1. splošni oddelek	6.4	6.8
2. upravni oddelek	0.3	0.5
3. kmetijski oddelek	11.9	8.9
4. prosvetni oddelek	6.1	5.15
5. tehnični oddelek	51.3	39.15
6. soc. politika in nar. zdravje	19.7	16.34
7. finančni oddelek	10.7	14.2
8. trgovina in obrt	2.3	2.2
9. agrarne operacije	0.8	0.7
10. rezervni krediti	1.05	1.5

Glede na dohodke določa novi proračun naslednje: Doklade k državnim neposrednim davkom ostanejo neizpremenjene: banovinska 35%, nadomestna cestna 25% in zdravstvena 10%. Ker pa se je osnova državnih neposrednih davkov zmanjšala, je proračunan donos teh doklad samo na 40 milijonov Din v primeri s 50.2 milj. Din v sedanjem proračunu. Najbolj pa je zmanjšan proračun za trošarine in sicer za polovico od 41.3 do 19.05 milj. Din, to pa največ radi tega, ker je proračunan donos banovinske alkoholne trošarine samo na 10 milj. Din, doslej pa na 31.5 milj. Din. To je v zvezi z maksimiranjem po novem trošarinskem zakonu. Pač pa je iz predloga proračuna razvidno, da namerava banovina vpeljati nove trošarine in sicer: na mineralne vode, ki naj prinese 0.5 milj. Din, nadalje na očetno kislino, katere donos ceni na 0.25 milj. Din, ter na kvas, katere efekt ceni na milj. Din. Poleg dosedanjih taks, pri katerih pa računa deloma na manjši donos, je razvidno iz predloga proračuna, da moramo računati z dvema novima taksama: taksa na vloge in pritožbe v znesku 0.5 mil. Din in taksa na pooblastila in dovolitve po novem obrtnem zakonu v istem iznosu. Zato je donos proračunski le malo nižje kot sedaj. Druge takse ostanejo. Prispevek avtobusnih podjetij in odškodnina za čezmerno uporabo cest znaša sedaj le še 0.35 mil. Din, dočim je bila v tekočem proračunu svota 2.5 milj. Din. Kriza prometa in trgovine!

Robinson iz cesarske hiše.

Kratko pred izbruhom svetovne vojne leta 1914 je podal pred pomorskim uradom v Londonu angleški ladijski kapitan Cobb z izpovedbami prič podprto sledečo izjavo:

Brodolom in rešitev.

»Ob priliki naše zadnje vožnje je zavozila naša ladja »Bourbon« na čeri enega od mnogoštevilnih otokov v Indijskem Oceanu, ki tvorijo od nekdanj ob vzhodni afriški obali pokopališče

ladij. Usodepolni otok se imenuje Strudwick-Island. Dobil je ime po holandskem mornarju, kateremu se je razbila barka ob njegovih skalah in je preživel na otoku tri neznosna leta, dokler ni bil slučajno rešen.

Onega dne, ko je naš zadela nesreča brodoloma, ni divjal vihar, ampak se je radi ognjeniških tamošnjih tal moralo skalovje nekoliko dvigniti pod vodo in radi tega se je prelomil naš parnik ob sunku na dvoje. Posrečilo se je nam, da smo oteli s parnika čoln, v katerem smo priveslali na otok Strudwick-Island. Še ta smola se nas je bila oprijela, da se nam je celo čoln precej poškodoval ob pristanku, a vendar pa smo stopili na trda tla brez telesnih poškodb.

Strudwick-Island je žalosten kos zemlje brez v onih krajih običajnega bujnega rastlinstva. 300 m nad morjem iz sivega skalovja obstoječi otok je bil po našem mnenju neobljuden. Zadelo smo še na sladki vrelci. Kot hrana so nam služili ptiči, katere smo pobijali s kamenjem ter palicami, želve in ptičja jajca. Ko smo si uredili taborišče, smo zakurili na dveh koncih otoka ognja, ki sta neprestano gorela. Dim bi naj bil opozorilo za slučajno mimovozeče ladje in obenem smo štedili z vzdrževanjem ognja našo skromno zalogo vžigalic.

Slednjič smo se popravili naš pokvarjeni čoln. Častniku Harveju sem zapovedal, naj objadra s tremi možmi otok in poskuša poiskati še ugodnejše mesto za taborenje nego je bilo baš izbrano.

Rešitev.

Celih 7 tednov ni bilo o odplulih tovariših ne sluha in ne duha. Šele po sedmem tednu je vendar le napočil dan, ko smo zagledali na obzorju dim. Vsi smo splezali na najvišjo točko, odkoder je bil boljši razgled po morsk gladini. Kmalu smo se prepričali, da se bliža otoku parnik, ki je poučen o naši usodi. Ladja je pristala daleč od opasnih skal in iz čolna se je izkrcal med drugimi naš častnik Harvej s tremi možmi, ki so se bili odpeljali pred sedmimi tedni na objadranje otoka. — Rešilec, na katerega so zadelo naši odposlanci, je bil angleški parnik »Gosport«, kateremu je poveljeval kapitan Macley.

Skrivnostna izsleditev Robinsona.

Po rešitvi je pripovedoval naš častnik Harvej, kar je potrdil tudi kapitan Macley, sledeče: »Na vožnji krog otoka smo grozno trpeli. Pošla sta nam že živež in voda, ko je zadel na nas parnik »Gosport«. Zaupali smo kapitanu našo in usodo naših tovarišev na otoku. Takoj je zasukal smer ladji in brzeli smo na pomoč. Ko smo se bližali otoku Strudwick-Island, sem zapazil dim na čisto drugi strani otoka, nego sem bil ostavil pred 7 tedni naše taborišče. Kapitan Macley je odposlal v smeri ob obali dvigajočega se dima čoln. Preveslali smo dobri 2 milj od ladje proti otoku, predno je bil mogoč po nepopisnih težkočah pristanek. Stopili smo oboroženi na suho in smo pustili pri čolnu stražo. Skraja nismo za-

deli na nikakršne znake življenja. Slednjič smo pa le zapazili, da vodi skozi grmovje in mimo drevja od človeške noge in roke ustvarjena steza. Sledili smo poti in dosegli jaso. Ob koncu jase je čepela lesena kočica, pod katero je bilo zloženo kamenje, ki je služilo za ognjišče. Iz ognjišča se je še dvigal dim, daleč naokoli pa ni bilo žive duše. Klicali smo, streljali, a nobenega odgovora in odmeva. Bili smo že na povratku, ko je udaril na uho enemu izmed naših obupen človeški klic. Vrnili smo se in po dolgem iskanju smo zadeli za kočico na moškega, ki je ležal vznak na tleh. Truplo je tičalo v razcapani obleki, obraz je bil divje zaraščen, lasje bujni in neznanec je bil baš v zadnjih zdihljajih in je umrl v rokah rešiteljev. Pokopali smo skrivnostnega moža pri kočuri, kjer je živel po brodolomu najbrž desetletja.

Pred pokopom smo preiskali in pregledali obleko rajnega. Raztrgana srajca je bila svilen in je bilo razločiti na njej uvezeno krono. V žepu smo zadeli na usnat mošnjček, v katerem so bili trije veliki dijamanti. Ker nismo imeli s seboj fotografičnega aparata, je eden od spremljevalcev narisal od več strani najdenčev obraz in tudi njegovo truplo smo natančno zmerili.

Prepoznanje Robinsona.

Ko sta se vrnila za tem kapitanu Cobb in Macley v London, sta javila pomorskemu uradu najdbo mrtvega Robinsona in njegovo zapuščino. Poizvedovanja po celim svetu so dognala, da gre za avstrijskega nadvojvodo Ivana Salvatorja, ki se je sicer sam imenoval Janez Orth. Bil je od mladosti strasten pomorščak. Zbral je toliko denarja, da si je kupil v Hamburgu ladjo »Margarita«, s katero se je odpeljal proti Južni Ameriki. Pristal je z »Margarito« v Buenos Airesu leta 1891. Iz Buenos Airesa je odjadral neznan kam. Njegova ladja se je morala razbiti ob skalovju otoka Strudwick-Island. Koliko mož se je rešilo s ponesrečene ladje, ni znano. Otel si je golo življenje nadvojvoda, ki je živel na čisto samotnem otoku in čakal zaman rešitve od leta 1891 do 1914!

SKRIVALNICA.

Kakšna nevarnost proti petelinu?